

Az üvegyár hátsó kerítése a vasútállomásra fut ki. Nem pályaudvar ez, csak egy nagyobb megálló két nagyváros között. A vonatok fékeznek és már gyorsítanak is, legfőljebb addig várnak, amíg egy fontosabb szerelvény, amely itt meg sem áll, elhalad.

Az üvegyár lompos és koszos vasbeton kerítése, tetején a megereszkedett, rozsdás szögesdrót foszlányaival, úgy nyúlik el a sínekkel párhuzamosan, mint valami színes

Antal Balázs 21

AZ ÜVEGGYÁR

magazinbéli gyorsvasút éles pengevágánya. Mögötte elhagyatott, magányos állat az üvegyár, az évek során kusza dzsungel hódította el és ragadta ki az emberek emlékezetéből és vadította ismeretlenné a tájat, mint ahogy valamikor régesrég is gazos ártéri bozótos burjánzott a gyár helyén. Görbe fák ütötték ki az ablakszemeket és nyújtóztak ki a keretekből az udvar fölé, mintha csak a feltámadásra vártak volna csíráik a betonpadló alatt lapuló magok belsejében. Beteg és golyvás fák ezek, hajlottak, göbösek, folyton nyögnek és recsegnek, fura, áttetsző gömböket csöpögtetnek a talajra, mintha már nem tudnák magukban fortyogtatni tovább a bosszú mérgét. Ha zsebkéssel megmetszené valaki a törzsüket, a hánccs alatt áthatolhatatlan, kristályos anyagba ütköznék, amelyen nem fog a penge. Ha pedig fejszével menne valaki nekik, a fok olyan hanggal hatolna át a kérgen, mintha egy üres palackot a falhoz csapnának. De hát sem késsel nem metszegeti, sem baltával nem ritkítja senki sem azokat a vadnövényeket.

A gyárudvaron, az omladozó üzemcsarnokok és a szétszórt, foszlott dobozok között ott sertepertélnek még a színtelenre kopott kezeslábasok és a műanyag munkavédelmi sisakok nyers árnyékai, a surrogás és a kopogás rendre visszajár a falak közé. Időnként megzörrennek a rozsdás lemezlapok, és visszhangot ver valami tompa dünyögés a szerelőcsarnokokban. Mindig akad egy-egy, a múltat minden nap visszasíró dologtalan alak, aki elzárándokol a kapuhoz, amelyhez a város lakott területeit el kell hagyni, le kell térni a városkát átszelő tömött főútról, s ehhez hosszú perceket kell várni a villanyrendőrnél, vagy még többet, ha olyan gyalogátkelőn szeretné átszelni az úttestet, amelyet nem szabályoz közlekedési lámpa. A házsor mögött, a parkolón és a pléhgarázsokon túl sárgára szikkadt füvek, nyalókapálcikák, a helyijárat kilyukasztott, összegyűrt bilétái és decisüvegek lepik a gyalogösvenyt. Onnan már látni a drótkerítést, amely az üvegyár udvarának sarkán nyílt vulkanizáló műhelyt övezi. Azon túl, a gyár egykori frontjának betonkerítésén a fehér festék hólyagos foltjait friss firkák és rigmusok borítják – „Pusztulj, hurkás!”, „Tír pákia ukrán gyarmat!”, „Miskolcon még a szkinhed

is cigány” – meg ilyenek. A szakadozott, egysávos bitumenút a fal előtt, a foci pályához vezet.

Amikor a valaha sötétkékre festett, mára egészen világosra fakult lemezlapokból összehegesztett főkapuhoz érkezik, elszorul a látogató
22 torka. Mert bár a fülke, a sorompó és a kapuszárnyak rozsdásak és lukasak, vigasztalanul lógnak az eresztékeken, és a szél bántóan nyikorgatja az egész tákolmányt, mégis, a vadul és kuszán növő és izgőmozgó orgonabokrok, melyek egy nap erős meggondolásból egyszerűen feltörték a mérgezett betont, és repedezett kőhalommá szabdalták a járdát és az ipari utat, tavasz végén és nyár elején bódító illatukkal egy olyan világ emlékét lehelik a gyár bejáratához, amelyben a biztonság ugyanolyan része az életnek, mint az időnek a dél vagy a napkelte, mert az emberek fiatalok voltak és büntelenek még. Otthonosság, melegség, barátság, szeretet érzésének kísértete járja át tőle az ember szívét, noha létét a növény épp a visszaálmódott világ pusztulásnak köszönheti.

A kapu mögé a régi emberek be nem teszik a lábuk, legfeljebb a fal fölött leskelődnek. Mert azt, ami ott bent van, fiatal önmaguk világát, valakik veszni hagyták, akár csak őket magukat, és ezt onnan kintről is tudják, nincs olyan sarka az egész megyének, ahol ne ezt lehetne látni, nincs hát améрт bemenjenek. És mégis, időnként az utazók az állomáson várakozó vonatok ablakából látják, hogy a gyár utolsó gépsorán végigfutott színes palackok futószalagon a vasbetonkerítés tetejéhez emelkednek, majd áthullnak a túloldalra, a legszélső sínpár tövébe, amely a gyár ipari vágányaként szolgált, és már évek óta használaton kívül rozsdásodik és vadul, hogy ott tompa, fojtott tüsszentéssel durranjanak szét, hogy amíg a szél szilánkjait szerte nem hordja, örökké vasúti kocsikat tükrözzenek millió darabban. Vagy amíg meg nem jelenik egy olajos ráncokkal szabdalt szabadarcú, szutykos bajuszú öreg szakí, és a nagyobb darabokat, egyben maradt nyakakat vagy éppen talpakat felszedi, vagy ha azt nem lel, összesöpri a törmeléket egy szatyorba, hogy elvigye haza, vagy ha az asszony a lakásba nem is engedi, hogy garázsok, fészerek, sufnik jól látható vagy éppen titkos rekeszeibe rakja csak úgy magának. Hogy valami megmaradjon a múltjából, amiről azt hitte, nem tudják elvenni tőle, legalább abból amit a két kezével csinált ezen a keservesen összeaszott tájon, emléknek, bizonyítéknak, hogy egyszer hasznot hajtott, hogy élt. Hogy megmaradjon valami, valami töredezett.